

Umelé potraty, antikoncepcia a učenie Cirkvi

Redakcia

3. septembra 2019 ✚ Cirkev ✚ Potraty

Cirkev a jej významní myslitelia od počiatku kresťanstva odsudzovali prax umelých potratov a zabraňovania počatiu. Nie je to len „výmysel“ posledných storočí, ako by nám možno mnohí chceli nahovoriť, ale kontinuálne učenie Cirkvi. Predkladáme čitateľom ukážku z názorov predovšetkým patrystického, tzv. „ranného“ obdobia Cirkvi, na ktoré sa radi odvolávajú tí, ktorí bojujú proti tzv. „barokovému triumfalizmu“ v Cirkvi.

Zdroj: flickr.com

2. storočie

Didaché

„Nezabiješ, nescudzoložíš, nebudeš kaziť mládež, nepokradneš, nebudeš čarovať, nepožiješ jed, nezabiješ nenarodené ani narodené dieťa, nebudeš túžiť po majetku blížneho.“ (II.kap.)

„Cesta smrti je takáto: Kto sa nehlási ku svojmu Tvorcovi, kto zabíja deti a ničí »Boží zárodok«, kto sa odvracia od núdzneho; kto utláča súženého, kto obhajuje bohatých, kto nespravodlivo súdi chudobných; to sú hriešnici... Deti, varujte sa takýchto ľudí.“ (V.kap.)

Pseudo-Barabas

„Cesta svetla je takáto: Nespôsobíš smrť dieťaťa v lone matky a nezabiješ ho ani po jeho narodení.“

Athenogoras

„A my, ktorí tvrdíme, že ženy užívajúce prostriedky na vyvolanie potratu páchajú vraždu a budú sa musieť pred Bohom za potrat zodpovedať, ako by sme my mohli vraždiť?“ (Apologia, 27.kap.)

Tertullianos

„...odkedy nám bolo zakázané zabíjať, nie sme oprávnení ani ničť plod v lone matky. Neexistuje rozdiel v tom, či niekto zabije narodeného človeka, alebo človeka, ktorý sa má narodiť (smeruje k narodeniu). Je už človekom ten, kto ním bude; tak ako každý klík obsahuje v sebe plod.“ (Apologia)

„Aj keď je plod závislý od matkinej krvi, nespôsobuje to, že je súčasťou jej tela.“ (Apologia)

Sv. Kliment Alexandrijský

„Prečo aj nerozumné zvieratá vedia, že v istú dobu nemajú obcovať? Oddávať sa pohlavnému obcovaniu a odmietať deti je ohavnosťou proti prírode, z ktorej by sme si mali vziať ponaučenie.“ (Paidagógos)

3. storočie

Minicius Felix

„Niektoré ženy berú lieky na zničenie zárodku života v ich vlastnom lone. Zavraždia novorodeniatko skôr, ako mu dajú skutočný život.“

Sv. Hippolytus

„Sú isté vysoko postavené a bohaté ženy, nazývajúce sa veriacimi, ktoré berú jedy, aby sa stali neplodnými a potom sa utiekajú k potratu, pretože nechcú mať dieťa splodené z otca – otroka či nižšie postaveného muža.“ (Antikrist – Vyvrátenie všetkých bludov)

4. storočie

Sv. Bazil Veľký

„Tá, ktorá úmyselne zabije plod, musí zaplatiť pokutu vo výške vraždy, keďže tu nejde len o obranu dieťaťa, ktoré sa malo narodiť, ale aj o samotnú ženu, ktorá pri takomto zásahu na vlastnom tele obvykle umiera. Okrem toho vrahmi sú tiež tí, ktorí podávajú »drogy« vyvolávajúce potrat, presne tak ako ženy, ktoré túto »drogu« užijú v úmysle usmrtiť plod.“

Sv. Epifanus

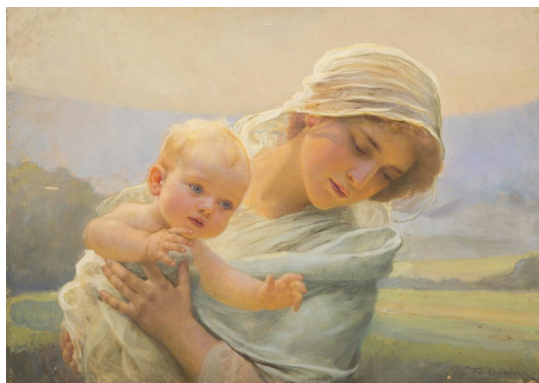
„Sú takí, ktorí pri pohlavnom obcovaní úmyselne bránia splodeniu detí. ... Ba, čo viac, pokiaľ muž omylom umiestni zo seba vydané semeno a žena otehotnie, počúvajte, k akému zločinu sa znížia! Vyberú neutvorený plod z lona, kedykoľvek sa im zapáči a doslova rozdrvia potratené dieťa v mažiari. Aby sa potom vyhli nutkaniu zvracať, užívajú korenie a vonné masti.“ (Panarion)

Sv. Hieronymus

„Ďalšie však pijú pre neplodnosť a páchajú vraždu človeka ešte nepočatého. Niektoré pocítiac, že počali v zločine, zháňajú sa po jedoch na potratenie a často aj samé hynú, vinné trojakým zločinom: samovraždou, cudzoložstvom voči Kristovi a vraždou nenarodeného dieťaťa, padajú do Pekla.“ (List sv. Eustachii)

Sv. Ján Zlatoústý

„Mnohí preto utrácajú peniaze na to, aby boli bezdetní. Mrzacia svoju prirodzenosť nielen tým, že po pôrode vraždia svoje deti, ale bránia sa i tomu, aby boli počaté.“ (Komentáre k listu sv. Pavla Efezanom)

Zdroj: commons.wikimedia.org

5. storočie

sv. Aurelius Augustinus

„A niekedy táto rozkošnícka krutosť či krutá rozkoš zachádza až k užívaniu drog proti počatiu, a ak by sa to nepodarilo ... chcú, aby vlastné dieťa zomrelo skôr, ako by sa počalo, alebo ak by už v matkinom lone žilo, aby bolo zabité skôr, ako sa narodí.“

Sv. Cézareus z Arles

„Koľko ich už počatých či nenarodených zabijú, z toľkých vražd sa budú zodpovedať pred večnou stolicou Sudcu. Ak chcú ženy zabíjať deti vo svojom lone nejakými jedmi a samé pri tom zomrú, tak sú vinné z trojakého zločinu: samovraždy, duchovného smilstva a vraždy nenarodeného dieťaťa. ... Nech vedia, že sa dopúšťajú toľkých vražd, koľko detí by mohli splodiť“ (Kázne)

„Žiadna žena nesmie požiť odvar za účelom potratenia, pretože nech nepochybuje, že pred Kristovou súdnou stolicou bude obvinená zo všetkých, ktoré už narodené či počaté zabila.“ (Kázne)

Vyhlásenia koncilov, synod a kódexov

Koncil v Elvire (306)

„Ak žena otehotnie tak, že spácha cudzoložstvo a potom zabije svoje dieťa, je správne, aby bola vylúčená zo spoločenstva až do svojej smrti, pretože znásobila svoj zločin.“

Koncil v Ancyre (314)

„Tá, ktorá zabije plod, je vinná z vraždy. A nie je dôležité, či bol plod vyformovaný alebo nevyformovaný.“

Synoda v Brage (520-580)

„Pokiaľ nejaká žena zosmilní a zabije dieťa, ktoré sa jej narodilo; alebo sa pokúsi privodiť potrat a tak zabíť, čo počala; alebo sa zabezpečí aby nepočala, či už v smilstve alebo v zákonnom zväzku – predchádzajúce kánony, týkajúce sa takýchto žien stanovujú, že nemôžu dostať prijímanie ani v smrti. My však milosrdne ustanovujeme, že tak tieto ženy, tak aj spolupáchatelia v ich zločinoch majú po desať rokov konať pokánie.“

Vigilov penitenciál (8. storočie)

„Ten, kto činí, aby nemal deti, bude konať pokánie dvanásť rokov.“

Burchardove dekréty (965 – 1025)

„Urobila si to, čo niektoré ženy obvykle robia, keď smilnia a chcú zabiť potomstvo; spôsobujú svojimi jedmi a bylinami smrť či odstránenie plodu, alebo pokiaľ ešte nepočali usilujú o to aby nepočali? Pokiaľ si to učinila, alebo s tým súhlasíš, alebo tomu učíš, musíš po dobu desať rokov konať pokánie v zákonom stanovenej feriálnej dobe.“

Dekréty pápeža Gregora IX. (1234)

„Pokiaľ niekto, aby ukojil žiadostivosť alebo z premyslenej nenávisti, urobí čokoľvek mužovi alebo žene alebo im podá niečo na pitie také, že muž nemôže plodiť alebo žena počať, alebo sa nemôže narodiť potomstvo – nech sa na neho pozerá ako na páchatela vraždy.“

Dekréty pápeža Sixta V. (1521-1590)

„Kto by nechoval odpor k chlípnej krutosti alebo hroznej zmyselnosti bezbožníkov, zmyselnosti, ktorá ide tak ďaleko, že obstaráva jedy, aby udusila a zničila počatý plod v lone ...“

Encyklika pápeža Pia XI. (1857-1939)

Zdroj: commons.wikimedia.org

Aby sme však prikročili, ctihodní bratia, k prejednávaniu jednotlivostí, ktoré odporujú rôznemu dobru manželskému, predovšetkým prehovoríme o dieťati, ktoré sa mnohí odvažujú pomenovať ťarchou stavu manželského a tvrdia, že sa mu manželia musia bedlivo vyhýbať, nie síce čestnou zdržanlivosťou, ktorá je so súhlasom oboch stránok i v manželstve dovolená, ale porušovaním prírodného dejú. Túto zločinnú voľnosť si niektorí preto privlastňujú, lebo zo strachu pred starostami o dieťa, túžia iba svoj pud ukojiť, bez akejkoľvek protiváhy; iní zase uvádzajú na svoju obranu nemožnosť zdržanlivosti a neprípustnosť dieťaťa pre prekážky vyskytujúce sa alebo u nich samých alebo v osobe matky, alebo v hmotnom položení rodiny.

Ale nijaký dôvod, ani ten najzávažnejší nemôže spôsobiť, aby to, čo už svojou vnútornou povahou odporuje prírode, bolo s ňou porovnateľné a čestné. Keďže je teda manželský akt svojou vlastnou povahou určený k splodeniu dieťaťa, tí ktorí ho vykonávajú a umele sa snažia zabrániť tomuto prirodzenému následku, prehrešujú sa proti prírode a páchajú hanebný a vnútorne nečestný skutok.

Nie div preto, že Velebnosť Božia i podľa Písma svätého má v nenávisti takýto hanebný skutok a svojho času postihol vinníka i trestom smrti, čo spomína i sv. Augustín: „Nedovolené a hanebne sa koná i so zákonnou manželkou, keď sa prekáža počatiu dieťaťa. Toto činil *Onan*, syn Judov a zabil ho preto Boh.“

Keďže sa teda mnohí zjavne odkláňajú od kresťanského učenia, od počiatku vyznávaného a nikdy nemeneného a v prítomnej dobe si zaumienili prehlásiť iné, Cirkev katolícka, ktorú Boh poveril vyučovať a

chránil čistotu a počestnosť mravov uprostred panujúcej skazenosti mravov, aby zachránil čistotu stavu manželského pred toľkými hanebnosťami, na znak svojho Božského poslania skrze naše slovo slávnostne ustanovuje a znova vynáša výrok: že akékoľvek užívanie manželstva, pri ktorom sa manželský akt zlobou ľudskou pozbavuje svojej prirodzenej plodivej sily, odporuje zákonu Božiemu i prírode, a kto sa opováži takýmto skutkom previniť, spácha ťažký hriech.

Preto mocou našej najvyššej autority, v záujme spásy duší upozorňujeme všetkých kňazov, ktorí prijímajú spovede a v duševnej správe sú činní, aby ohľadom tohto tak závažného bodu zákona Božieho neponechávali v omyle veriacich sebe zverených a aby sa i sami vystríhali týchto nebezpečných náuk a nič spoločného s nimi nemali. Keby ale niektorý spovedník alebo správca duší sám uviedol do podobných poblúdení veriacich sebe zverených — od čoho Boh uchovaj — alebo by ich v tom utvrdil alebo schvaľovaním alebo hriešnym, mlčaním, nech si uvedomí, že bude musieť vydať zo svojho úradovania prísny počet Bohu, Najvyššiemu Sudcovi a že sa v tom prípade na neho vzťahujú slová Kristove: „*Slepí sú vodcami slepých: a keď slepý vedie slepého, obaja spadnú do jamy.*“ (Encyklika Casti connubii)

Zdroj: commons.wikimedia.org

Encyklika pápeža sv. Pavla VI. (1897-1978)

Opierajúc sa o tieto základné princípy ľudského a kresťanského učenia o manželstve, musíme znova vyhlásiť, že vonkoncom treba zavrhnúť ako oprávnený spôsob určenia počtu detí priame prerušenia už začatého procesu plodenia a najmä priamy potrat, hoci vykonaný z terapeutických dôvodov.

Takisto treba zavrhnúť, ako to viackrát vyhlásil Učiteľský úrad Cirkvi, priamu sterilizáciu, či už trvalú alebo dočasnú, tak mužov, ako i žien.

Podobne treba vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý buď vzhľadom k predvídanému manželskému styku, alebo pri jeho uskutočňovaní, alebo v priebehu jeho prirodzených následkov, sleduje ako cieľ alebo ako prostriedok znemožniť splodenie života.

Nemožno ani na schválenie takých manželských úkonov, ktoré sú úmyselne zbavené plodnosti, uvádzať ako platné tieto dôvody: že totiž treba voľiť to zlo, ktoré sa zdá menšie; alebo že tieto úkony tvoria celok s plodnými úkonmi, ktoré sa už predtým vykonali, alebo sa neskôr vykonajú, a preto majú účasť na ich jedinej a tej istej morálnej добрote. Ak je totiž pravda, že niekedy je dovolené trpieť menšie morálne zlo, aby sa vyhlo nejakému väčšiemu zlu, alebo aby sa napomohlo nejaké vznešenejšie dobro, nikdy však nie je dovolené, ani z najvážnejších dôvodov, robiť zlo, aby z toho vzišlo dobro: totiž súhlasiť s tým, čo svojou povahou porušuje mravný poriadok a čo preto treba považovať za nedôstojné človeka, hoci sa to deje s

úmyslom brániť alebo napomáhať dobrá jednotlivcov, rodín alebo ľudskej spoločnosti. Preto sa vonkoncom mýli, kto sa domnieva, že manželský úkon úmyselne zbavený plodnosti, teda vnútorne nemravný, môže sa uznať za dovolený na základe plodných stykov celého manželského života.“ (encyklika Humanae vitae)

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/umele-potrady-antikoncepcia-a-ucenie-cirkvi/>